

ادبیات عمومیہ مجموعہ سی

ہفتہ لک سیاسی ، ادبی ، علمی غزنہ در

نومرو: ۴

تاریخ تاسیسی

۱۲ تشرین ثانی ۱۳۳۲

غره محرم ۱۳۳۵

مذہبات

وہ نوسک قولاری : اسماعیل حامی بك — خالی : [شعر] ب . ك — آمریقاہہ سیاست
و آمریقا سیاستی : جلال نوری بك — خستہ : [شعر] جناب شہاب الدین بك — کوستا و لو بونك
شخصیتی و آثاری : احمد ساقی بك — اندرون ہایون و ترقیاتی : احمد رفیق بك — ادبیات ملیہ
مسئلہ سی : رشاد نوری بك .

ہیئت تحریرہ : « اقدام یوردی » ندہ

تلفون نومروسی : استانبول ۱۷۹۷

پر نسخہ سی ۱ غروشدر .

بدل اشتراك : سنہ لکی ہر پر ایچون یازم لیرای عثمانیدر

استانبول

مُطَبَعَةُ وَرُخَانِيَّةِ

هیئت حامیه و قلمیہ مز

شہزادہ ہایون خصال دولتلو نجابتلو عبدالمجید افندی حضرت تری .
عبدالحق مہرالنسا خانم .
نکار خانم .

واشینفتون سفیر کبری احمد رسم بک — احمد رفیق بک — احمد ساقی بک — احمد
ہاشم بک — اسماعیل حامی بک — مصر فوق العادہ قومیسر وکیلی اسماعیل حق بک — اسماعیل
صبحی بک — جلال نوری بک — جناب شہاب الدین بک — جواد رشدی بک — رشاد نوری بک —
رشاد قواد بک — رضا توفیق بک — سامی پاشا زادہ سزائی بک — سداد نوری بک —
سلیمان نسیم بک — سلیمان نظیف بک — صباح سر محرری صالح بک — عبدالجبار دہاوی
افندی — عبدالحق حامد بک — عبدالحق شناسی بک — فائق عالی بک — ماجد شوکت
بک — محمد امین بک — محمد علی توفیق بک — محمد علی عینی بک — محمود اسعد افندی —
سابق سفیر کبیر یوسف ضیا پاشا — یوسف رازی بک — [اسمی ، حروف ہما اعتباریہ در .]

مجموعہ مزک مرکز توزیمی : باب عالی جادہ سندیہ [جمعیت] کتبخانہ سیدر .

مجموعہ کتابریکزی :

[جمعیت] کتبخانہ سندن آلیکزر .

معارف نظارتی طرفندن نشر اولسان بالعموم آثار و [آثار مفیدہ کتبخانہ سی]
کلیاتندن [الہام وطن — فینن — مکتوبلر — دیوان یحیی] کتبخانہ مزده صالیور .

بحر سفید مسئلہ سی

و

آسیای عثمانی تی تہدید ایدن تہاکدر

آوروپا دول معظمہ سنک آسیای عثمانیک تقسیم حقدہ اتخاذ ابتدکاری مقدرات سیاسیہ تی
وقطعہ مذکورہ حقدہ پرورده ابتدکاری احتراصاتی و اشکاترہ نک عربستانہ ، روسیہ نک ولایات
شرقیہ ، و فرانسیہ نک سوربہ و جبل لبنانہ حلول مصالحانہ لری و ہونک ایچون توسل ابتدکاری وسائط
سیاسیہ و دیپلوماتیقیہ تی بر صورت واقفانہ تدبیر ایدن بو اثر مهم ، عین زمانہ دہ دول مذکورہ نک
آسیای عثمانی حقدہ تی نقطہ نظر لری و یکدیگریہ اولان مجادلہ لری و بالقان حربی متعاقب حصولہ
کلن اختلافک نتیجہ اعتباریہ نہ شکل آلہ جفتی و حکومت عثمانیہ نک وضعیت سیاسیہ سنی موجود
اولان بالجلہ وثائق و مکالمات سیاسیہ تی مسقداً تصویر اتمکدہ در . فیثاتی ہ غروش ، مرکز
توزیمی جمعیت کتبخانہ سی .

ادبیات عمومیہ مجموعہ سی

ہفتہ لق سیاسی ، ادبی و علمی مجموعہ در

جلد : ۱

سنہ : ۱ ۲۸ محرم ۱۳۳۵ جمعہ ایرتسی ۱۲ تشرین ثانی ۱۳۳۲ نومرو ۴

سیاسیات

وہ نوسک قولاری

بو کون ، دون قیریلان قولارینک اوضاع مجھولہ سنی تعین ایتمکده اک بو بونک علمای حسنی عاجز براقان بو طاشدن قادین ، ابدیت متحجرہ سیلہ ، یارینکی تاریخہ قارشی بو کونکی یونانک اک کوزل تمثالی اولابیلیر : وہ نوسک قولارینی زمان قیرمشدی ، آسنہ نک قولارینی وہ نیزہ لوس قیردی .

ملتنک نامہ وطنک علیھندہ حرکت ایدن بو اسبق چتہ و سابق حکومت رئیس ، (ایسن) ک ، یا خود (و یقونت دو ووگوئہ) نک هیچ شبہہ سز ماضیدن ، تا یونان قدیم اعصارندن عصر حاضرہ خورتلامش بر جنازہ سیاسیه تلقی ایدہ جککاری قدر تاریخک تہکرر ایتمش بر عجیبہ سیدر : آسنہ جمہوریت قدیمہ سندہ « تیران » لق ایدن [یزیسترات] دہ ، اونک کبی ، ملت نامہ لاقیردی سویلیہ رک ظالم اولمشدی ؛ او زمان ساحل اداالیسی اعتدالہ ، داخل عوامی آریسطوقراسی یہ طرفدار ، داغلیلر دہ دموقراتدی ؛ سوزلریلہ بونلرہ رئیس اولان یزیسترات ، اکثریسی کنندی علیھندہ بولونان بوتون خلقک ، وہ نیزہ لوس کبی ، اوتانمہ دن وکالتنی ادعا ایدرک مقصدینہ ناقل اولمشدی ؛ اوندن سوکرہ ملت نامہ ملتہ تحکم ایتمش ، آدملری واسطہ سیلہ قانونی مقصدینہ آلت اولہرق قولانمشدی .

آته، اردولره خطیك و طیندی؛ بلاغت سیاسیة سنی ملتك دكل، كندیك واسطه اعتلاسی ایدن بوعجاب صنفك اكثرتی، اگر مملکتلرینه ده خدمت ایتمشلرسه، شهسز منافع شخصیلری دولایسیله در؛ اك بو بولكری، جمهوری آلدانوب جمهوریه حاكم اولانلردی: مالونك، [استراتژ] دینلن رؤسای حزبیة نك نفوذی، فكر لر یله دكل، دیلر نده كی مهارتله متناسبدی؛ نه مستوقل، آرستید، ریقلس و آلسیباد كی مشاهیرك اك بو بولك مزیتلری بلاغت، یعنی آلداتق قدرتیددی؛ اوزمان چالغیچیلردن، ایاق طاقندن و عملده دن كرسی، خطابه چیقانلر اولدینی كی، عصر حاضرده قیردن و داغدن كرسی، نظارته بر و نیزه لوس كلدی.

اسکی آته ده، تطرف دائما مانه غالبدی: شخصی وطندن قیمتدار عدایدن بر چوق رجال سیاسیة ظهور ایتمشدی؛ بك چوق دول بلدیة نك اكثر آرستوقراتلری، غالبلری اولان ده موقراتلره قارشى الك قوتلی مدینه عسکریه اولان اسپارطه دن امداد ایسته مشلردی؛ بعضاً ده بعض اسپارطه رجالی آته اردوسنی منافع سیاسیة لرینه آلت ایتمشلردی؛ حتی قسه نوفون، آته ایله محاربه ایدن آگسیلاوس ایله برابر كندی وطن و ملتیه هجوم ایتمشدی؛ آوروپانك بعض مؤرخلری، بومملکتلر سیاسیة مستقل اولقله برابر، هپسندیه عینی قوم او طور دیغندن، ودها دوغروسى یونان قدیم عرفانه حرمت، اوحالی وطن خیاتی عدایمك ایسته میورلر: حالوکه آته عجملرله حرب ایدرکن، همچنی اولان حکومتلر اكثریسی كندیسنه یاردیم ایتمشدی؛ هر حالده او طرز تلقی قابل قبول اولسه ده، آته تاریخك بو حریمس ارکانی یه و نیزه لوسه سلف اولمقدن قور تولامازلر، چونکه وطنلرینك علییه یالکیز اجنبی و طنداشلرینی دكل، قاج کره باربارلری، عجملری بیله دعوت ایتمشلردی؛ بو صورتله عادتاً بر پارچه وطن بیهرک قاریلرینی دو بوریورلردی. یونان تاریخك بوزنجیر اشخاصی، هیچ برینك بر دیگرینه فاقیت معنویه سی اولقسزین، صولک خلقه سنی تشکیل ایدن ألفه ریوس و نیزه لوسه قدر امتداد ایدر.

یونان قدیم، هیچ بر زمان اتحاد ایدمه مشدی: بر بو بولك و بی حدود عقیده حریت، کوچولك بر قطعه ده بلکه بیك حدود آچمشدی؛ اوقوم حکیمك روح متفرقنده کی آهنگ صنعق هر بو بولك سوزتهزیز ایدمه بیلردی؛ و نهایت عینی احتیاج حریتله اسیر اولوب کیتمشدی!

بو حال اردوسنده و اردی: بو کون و نیزه لوس، ثبات و اطاعتدن محروم اولان

او بهوده عسکرک احفاد باقیه سیله و مملکتک دشمنلریله برآز تشریک سلاحه ، و پک چوق توحید احتراضه چالیشیور . فکرنده صمیعی ده اولسه ، تاریخ اونی قسه نوفوندن تفریق ایده میه جکدر : چونکه بوتون ماضیسنده اردوسی بر اتفاقه استناد ایتمدن ایش کورهمین مملکت و ملتتی ایچی به آیرمش ، و برینی دشمنه تسلیم ایتمشدر .
 . . . هر حالده وه نوسک قوللرینی زمان قیرمشدی ، فقط آتسه نک قوللرینی ده وه نیزه لوس قیردی .

اسماعیل همامی

خالی

نسج زمینی مشهر آهنگ شکل ورنک ،
 صولدر مامش عصرلر او الوان سابق ؛
 یولدر مامش او کللری شیرینه عاشقی ؛
 شرقت تخیلاتنه کلز کناری تنک !
 خولیای احتشامنی نسج ایلمش عجم ؛
 اشکالتک جهانده بولونماز مجسمی ؛
 کللر مخیل اولسه ده اوستنده دائمی ؛
 کورسهیدی ایچمه دن ده همان مست اولوردی جم !
 اسلوب نسجی حافظک اسلوب شعریدر :
 آهنگ ورنک ایچنده هپ اشکالی اینجه لیر ،
 بر وزن لون اولور متناظر شکوفه لر ...
 دیوان احتشامنه سرمش بر اُسکی شاه :
 اکمش سرو قورینی هر ایلمن نگاه ؛
 الوان دلفریبینه حیران ایلمش صباح ،
 هر چیره دسته ویرکی دکیش بو کوچ هنر !

ب . ه

آمریقا دہ سیاست و آمریقا سیاستی

[آمریکا، بو محاربہ ہنکامندہ، کندیسندن یک جوق بحث ایتدیرن بردولتدر . حکومت متحده مصالحہ عمومیہ بلکہ بیوک بر رول اوینایہ جقدر . بناءً علیہ مملکت مذکورہدہ سیاستک نصل آکلاشلدیغنه و آمریکا سیاستک نهدن عبارت بولوندیغنه دائر تبع و مشاهدہ اوزرینہ قبل الحرب یازلمش بند آتی بی قارئلرمزہ تقدیم ایدبورز .]

شو مقاله مزہ توطہ اولوق اوزرہ جغرافیا اعتباریلہ حکومت متحده بی برآز تعریف ایدہلم : حکومت متحده شمالاً غایت دوست و همعرق بر ملنک ساکن بولوندی بی [قانادا] ایلہ محاطدر . اوقیانوس اطلسیدن اوقیانوس مدیترہ قدر امتداد ایدن بو ایکی حکومت همان همان غوغا جیقارمادن ترقیات داخلہ لرینہ باقبورلر . [قانادا] دہ تقریباً طقوز میلیون نفوس اولوب بونک ایکی ثلثی آمریقایلر کی انکلیر ، دیکر ثلثی فرانسیز عرقلرینہ منسوبدر . جنوباً ایسہ عرق و سویہ اعتباریلہ بشقہ و آشاغی اولان [مہسیقو] حکومتی ایلہ محاطدر . بو فہدہ راسیونک نفوسی تقریباً اون آلتی ملیون ایسہدہ آنجق بونک اوندہ برینی بیاض آدملر تشکیل ایدر . یوزدہ اوتوزی ملزدر . متباقیسی ایسہ قرہ جاہل آمریکا ہندیلریدر . [مہسیقو] حکومتی آنارشینک ، فرق متقابلہ نک یواسیدر . اختلال اورادہ منمن بر خالددر . ارباب اقتداردن اولدی بی روایت اولونان رئیس جمهور [پورفیرئو دیٹاز] ک زماندہ کی صلح و صلاح [ہونہرتا] نک رأس کارہ کلسیلہ زائل اولمش ، آمریقانک [مہسیقو] امور داخلہ سہ مداخلہ سنی انتاج ایشدر .

شمال حدودندہ آمریکا نہ قدر راحت ایسہ ، جنوبدہ اوقدر غائلہ ایچندہدر . غرباً و شرقاً آمریقانک حدودنی اوقیانوسلر تشکیل ایدر . بناءً علیہ بو دولنک راحت و آسایشی اختلال ایدہجک دولنر یک اوزافدہدر . دول معظمہ و ژاپونیا ہیچ بر وجہلہ ، آمریکا حکومت متحده سی الکالرینہ تجاویزی عقلمرینہ کتیرمنزلر .

شو سوائق جغرافیایو آمریقانک تشکلات احرارانہ نارنجیہ سی اورادہ سیاستہ بشقہ بر شکل ورنک

و برمشدر .

آمریقانک مناسبات خارجیہ سی اروپا دولنرینک کئکئہ مشابہ دکلدر . اروپا دولنری ایسہ بربرندن قورقارلر و سیاستلری مناسبات خارجیہ یہ مستنددر . آنک ایچون دائما غوغا ایدرلر ، بیوک اردولر بسلرلر ، حق بقالرینی محافظہ ایچون تجاویزی پولیتیقہ اختیارینہ مجبوردرلر .

اوروپاده حیات ملیه و حقوق نجبا بیوک رول اوینار .

آمریقا افراط ملتی بیلیمز . بناً علیه عسکری چوق دکدر . هله ۱۸۹۸ اسپانیا محاربه سنه قدر آمریقا اردوسی پک جزئی ایدی .

موقی آمریقائی تجاوزدن مصون بولوندریدیدن ، خوف و تلاش اینجده قالمز و تکملات داخله سنه بافته جق وقت بولور . کدک تهلکه لرده معروف اولدیغندن اختلافات و اتفاقات دولیه بده اجنبیدر . بو اعتبار ایلده اسباب مدافعه سنی تکثیر مجبوریتده دکدر .

اوروپاده سیاست خارجه سیاست داخله یه نافددر . ای بر داخلی پولیتقه دیپلوماسینک متین اساسلر اوزرینه استنادینه وابستدر . بده قوای بریه و مجربه نك رقیانه منوطدر . ایش بر عکس اولدیغندن ، آمریقادا ، سیاست داخله بده ، خارجه پولیتقه نك امر ایدن پک محلی بو قدر . آنجق ۱۸۴۵ [ماقیوقو] ، ۱۸۹۸ اسپانیا محاربه لر ی پک جزئی اولق اوزره ذهنلری و فرقه لر ی اشغال ایده بیلمشدر .

دیك اولیورک شهره تکملانده آمریقا ، اوروپا دولترندن بشقه بر طرز اختیار ایشدر . بده جغرافیا و تاریخک کندیسنه بنخایشیدر . منادی غوغالر دن مصون اولرق صلحاً ترق ایدن ، اولادی عسکر اولیان ، اختلافات خارجه ایله اوغراشمان بو دولت ، اصلاً ، اوروپا حکومتانه مقیس علیه اولماز . آمریقادا ایش چقارمق ایستین ، کسه لرده تصادف اولماز . بو ذهنیتک تأثیری ایله اوله جق که آمریقادا رجال حکومت ، اعظم ، حتی رؤسای جمهور دکل یالکز سیاست عالم ، ممالک سائر نك مسائل مهمه سنه بیله بیگانه رلر .

رئیس [مونرو] Monroe ۱۸۲۳ تاریخی بیاننامه سنده مهم بر اس سیاسی اختیار ایله آمریقانک آمریقا خارجنده کی مسئله بیانجی قلمنی عنعنه حانده وضع ایشدر .

اوان تشکلتده آمریقانک مقصدی یالکز انکلیز و فرانسیز لاسا لرله متکلم اهالینک اوطوردنلری قطعاتی دائره اتحاده آلمدی . بونک ایچوندر که استقلال محارباننده [قانادا] ، [نوواسکوچیا] ، [بهرمودا] نك ده اتحاده آلمسی ایچون تشبثات وقوع بولدی . فقط عمره و برمدی . بونکله برابر پولیتقه بعضاً بو حدودی ده تجاوزه ایندی . مثلاً رئیس [پولق] (۱۸۴۹ - ۱۸۴۵) قوبا [و] پورطوریقو [آله لرخی اسپانیادن صانون آلمق ایستدی .] جونسون [زماننده ، (۱۸۶۷)] دائیاره دن [سن طوماس] و [سن جون] آله لر ی ، [غرات] زماننده (۱۸۶۹ - ۱۸۷۲) مستقل [سان دومینغو] جمهورتی اراضینی اشتراییدنک فکر لری واردی .

آمریقا ، یالکز قطعته نك شمال غریبسنده کی [آلاسقا] طوپراغنی روسیه دن صانون آلمشدر . فقط بو هوسلر چابوق زائل اولدی . آمریقا ۱۸۹۸ سنه سنه قدر مسائل خارجه نك بیانجیسی ایدی . اودرجه بده که حکومت مرکزیه امور عالمه آگاه اولان سفرانی بولوب اوروپا دولترلی نزدینه کوندرمکده بیله مشکلات چکیوردی .

۱۸۹۰ سنه سنه قدر آمریقا اردوسی یالکز بکری بش بیك کوللیدن و ایکی بیك قدرده ضابطدن مرکب دی .

(استطراداً شونی سویلیه لم که آمریقانک West Point [توتوست پوینت] ده کی مکتب

عالی* عسکری بیگ مهمدر. آمریقا ده طویدیفمه نظراً بوتون دنیا ده بوندن منتظم، بوندن مصرفی بر عسکر و مهندس مکتبی یوقش. آلمانلر بیله بومؤسه سه حیران ایتملر. (کذلک اوزمانه قدر دونمالری ده کوچکدی.)

خلاصهٔ مقال اسپانیا محاربه سنه دکین آمریقا سیاست و عسکرلک اعتباریله غایوبی بر وضعیتده بولونیوردی. جنوبی آمریقا ده اولدینی کبی آغین امرای، ارباب احتیاس، جوار ممالکک اصحاب قیامی بشقه برلری قاصوب قاووردینی هنسکاملرده آمریقایی هیچ برشیدن قورقه دن، برچوق کفلتردن آزاده اوله رق صنعت و تجارتنه باقوردی. ادعا اولوندیفنه وی طرف اجانسک ده تأیید ایتدیکنه نظراً بو حال حسیات وطن پرورانه بی ازاله اتمه مش و ملت نجایای مراندانکیسی محافظه ایتشد. آمریقا ده بشقه دیارک حالی، احتیاساتی بر طاقم سیاسیونک وسیله خنده واسهزاسیدر. اهالی ده بعض دولتلرک ومثلاً انکتره نیک ستیزه جوانی ایله قاپا قاپا اکنسکی معتاد ایتشد.

آمریقا خارجه مستولی اولوق طرفداری دکلد. بو کونک ذهنتی تشکیل ایدن بو مسلك قولایقله قابل تفسیردر. چونسکه آمریقا، هنوز کندیس بر مستوره در. غرب حکوماتی بیکی استعمار اولونیور. طریق منده ادخال ایدیلن اقسام ده غربک یالکز یوقاری جهنتریدر. جنوب ولایاتی هنوز ایتملمه مشدر. [ته قساس]، [نیومه قسیقو] کبی برلرده آمریقایلر ده پک چوق ایش بوله بیلیرلر.

آمریقایلرک صلح پرورلک رینه بر درجه به قدر انکلیز خصومتکده طواسمی یاردم ایتشد. وقتیه انکلیزله قارشی صوک درجه ده مخالف برسیات تعقیب اولنوردی. فقط اوچ ربع عصر دن بری افکارده بیوک برسکونت کورینیور. وقایعک کریلده قالب اونولسی، [آلاباما] مسئله سنک بر صورت حلیه ایتقرا، انکتره نیک داها ده موقت ایتی برشکا آلمی، آمریقانک ادبیات و فنیاته خدمتی، خصوصیه و ایلرک ایکی قطعه بی بربرلرینه یافلاشدرمی، لورد [برایس] نظر، بو سکونتک اسباب مولده سیدر. طن ایدرم که مؤلفک حتی درکاردر. بته بوذاته کوره بو ذهنتک زوالی آمریقا طرفندن [کانادا] به وقوع بوله جق بر هجومک اوکنی آلمغه کایدر.

آمریقا پک صلح پرور ایسه ده [کانادا] نک فتجی و یا اتحاد ادخالی اذهان عامه بی خیلی اشغال ایدر. [کانادا] نک اتحاد داخل اولسی ایله تکاملاتک دهامساعد برصفحه به کیره چکی سولینیور. فقط آمریقایلر و [کانادا] لیلرهایکیسی ده انکلیز عرقنه منسوب اولقله برابر مزجه مختلفه به مالکدرلر. هر ایکی مملکتده عنعنات و عادات بر آر دکیشور. بوکون، بو احتمال اتحاد بر تهلکه تشکیل ایتز. بو سنه لرده هر ایکی الکا پک دوستانه، پک مستحسن مناسبات همجواری ادامه ایدیورلر. [مه قسیقو] به کلنجه، بو غرب دیارک تذبذب اداره و مقدراتی آمریقانک صبری توکئیور. [مه قسیقو] کانادا به قطعاً بکزه من. اهالی اکثریا وحشی بقایایی و اسپانیول کبی بر عرقک دوکونئسی اولدیفندن اوراده سویه مدینت پک آشاغیده در. ملت هنوز رشید دکلد. تجارت آلمان وانکلیز لرک، معادن اکثرته آمریقانلرک آئنده در. اختلالات شمال قوموشوسنک خصوربی اخلال ایدیور. [مه قسیقو] نک اتحاده دخولنه طرفدار اولانلر و ارسه ده بوملتک عدم رشد سیاسی میدانه قویهرق بوندن آمریقانک ضرر کوره چکی فکری ده شدتله ایلری به سوریلور.

خسته

دائما اولدی ، دائما افزون
 آه ، او علت که بوق هنوز علاجی ،
 آه ، او علت که صاچلر گدن اوزون ،
 آه ، او علت که حسرت گدن آجی ...

هر بره بذل عمر ایدر کن یاز
 سنده رنگ حیات آزماشدی ؛
 حسرتک یادگار شعری بر آرز
 یالکنز صاچلر گده قالمشدی .

صاچلرک بر غروب ایدن قمرک
 صولغون انوار موجه داریدی ؛
 بر رماد نظر دی هر نظرک ،
 کوز گنک صانکه صوک بهاریدی ..

باقیشک بروداع ایدی هر دم ؛
 برک روحت سقوطی بکاردی ؛
 رخلرک ، لبرک - یتیمه دم ،
 دائما ایجه لن چیچکاردی ...

دائما اولدی ، دائما افزون
 آه ، او علت که بوق هنوز علاجی ،
 آه ، او علت که صاچلر گدن اوزون ،
 آه ، او علت که حسرت گدن آجی ...

هناب شراب المریمه

کوستاؤ لو بونک شخصیتی و آثاری

بر محیط علمی و فنی و قوف نام ایہ تدقیق ایده بیلیمک ایچون ، بہہ حال او محیطہ علاقہ سی اولان نہ قدر دسانیر و قواعد اصولہ وارسہ چلہ سی تبیع و اونلردن استخراج احکام ایده جک قدر تعلم ایتمک لازمدر . عناصر اجسام و ترکیبات کیویویہ بی ، جر افعال و طبقات الارضی ، علوم ریاضیہ و طبیعہ مبادیسی ذہندہ تثبیت ایتمین بر معدن مهندسی ، نہ قدر صاحب فطانت اولور ایسہ اولسون ، مسالکندہ تجیز ایده میہ جکنہ قانع اولمیدر . علوم و فنونک بر برلریہ اولان علائق و مناسبات متنوعہ سی تفحص و تعمیق ایہ اونلردن یک چوق نظریات و اساسات استخراج ایده رک تبعات عالمانہ سندہ بحق تطبیقہ موفق اولان دو قنور کوستاؤ لو بون ، فن روح شناسی بہ دائر عالم عرفانہ او آثار مخلدہ سی اهدا ایتمدن اول ، علوم و فنونک شعبات مختلفہ سندہ و علی الخصوص علم تشریح ، کیمیا ، فیزیولوژی ، طبیعات و ریاضیاتدہ اختصاص پیدا ایتمش و بر وقوف کامل ایہ یازدیغی « تکامل مادہ » ، « تکامل قوی » کی آناری انظار استفادہ بہ وضع ایلمشدر . یتمش یاشی ادراک ایدن بو کونکی حکیم روح شناس ، حجرات معنویتی فنون آلیہ نک دستا بریہ ترین ایلمش سابق بر تشریح متخصصی ، بر کیمیا عالمی ، حائر اعلیت بر رسام ، مصور و خریطہ نویس ، مدقق بر موجد ، صبور بر سیاح ، متبع بر معلم فنوندر . کوستاؤ لو بونک ایکی شخصیتی واردر : روحیات متبحری کوستاؤ لو بون ، رسوخ و قوہ استدلالیہ سی ، انافس آثارندہ مشہود اولان موفقیت و اصابت عالمانہ سی ۔ تعیر جائز ایسہ ۔ « شخصیت فنیہ » سنہ مدیوندر . روح شناس دو قنور ، اصلاً « عالم فنون » کوستاؤ لو بونک مولودیدر .

مختلف و حتی یکدیگریہ ضد موضوعلر اوزرینہ آثار تألیف ایدنلر علمینہ لسان تعریض اوزاتانلری ، کوستاؤ لو بون ، آثار متنوعہ سیلہ الزام ایدیور و دہاء بشرک ، شعبات مختلفہ علمی احاطہ بہ کافی اولدیغی کندی شخصیتلہ اثباتہ موفق اولور . کتبخانہ لر طولیدر جق قدر کثیر اولان مخلداتی ، مع التأسف محیط عرفانمزدہ همان مجهول قلمش کییدر . بو بوشلغی شمدی بہ قدر املا بہ بذل ہمت ایتمش اولان ارباب فکر

وقلمه کوچمکه حقمز واردر . زیرا مشار الیهک بالخاصه فن روح شناسی به دائر اولان مؤلفاتی شمیدی به قدر اوقومش و اوکره نمش اوله ایدک ، دها چوق موفق اولوردق .

• اسلوب ، انسانک عنیدر « دستور معلومی ، بو ذات ایله ایکی قات قوت بولیور . نفوذ نظر ، عرفان ، موازنه و انسجام استدالات ، بو پیر متواضعک یازدیغی وسویلدیکی هر جمله ده بارز بر صورتده نمایان اولیور . بک زیاده محتاج اولدیغمز تکملات اجتماعیهک حیز آرای حصول اولسی مطلقا بوله حکیمانک آنارینی بیلمکه وابسته در . ایشه بوفکر وملاحظه یه مبنی ، کوستاولوبونک ، کلیات آنارینی وعلی الخصوص نظریات و دساتیر علمیه سنی تلخیصه جساتریاب اولیور . حکیمک دهاتی - شبهه یوقدرکه - یازیلمزدن تامیله تظاھر ایدمه جکدر . فقط بتون لسانلره ترجمه ایدلدیکی حالده یالکز بر ایکسی لسانمه نقل اولنان کوستاو لوبونک مخلصاندن - ولوکه بک ناقص اولسون - وطنداشلمزه معلومات ویرمک ، فائده لی بر تشبدر فکرنده یز .

••

فرانسه انجمن دانشی طرفندن مظهر تقدیر اولان توتون دومانی ، فیزیولوژی نقطه نظرندن حیات انسان ، اختناق حقیقه تدقیقات ، مساحه قحفه دائر تبعات ، الخ نام آثار برکزیده بی تألیف ایدن علوم وفنون متشوعه متخصصنی قاله آلمه رق ، بوراده یالکز روح شناس کوستاو لوبونی موضوع بحث ایدمه جکز .

شوراسنی عرض ایدمه که : ایلك دفعه اوله رق تاریخ تدقیقاتنه دساتیر و اساسات روح شناسی بی تطبیق ایدن و بو سایه ده بر چوق انقلابات و تحولات بشریه ک عوامل ومؤثراتی لایتغیر بعض قواعد ارجاع وتصنیفه موفق اولان کوستاو لوبوندر . مشار الیه : « عصر حاضر ، یالکز کشفیات دوری عد ایدلمه میلدیر . چونکه زمانم زده سرمایه عرفانک بک چوق اقسامی یکیدن تدقیق ایدلدیکی ایچون ، عصرمزه « دور تفحص ، اطلاق اولمه بولیور . « دییور و بو ذهنیت ایله وقایع تاریخیه بی تبعه کیریشور . فقط انقلابات بشریه ک لدنیانه نفوذ ایدمه بیلمک ایچون تاریخدن آیری آیری موضوعلر تشکیل ایدن بر چوق مسئله و معادله بی اول امرده حل ایتمک لازم کلدیکنه قناعت کتیرن مشار الیه ، نظریات مقررده یه قطعاً بنای محاکمه ایتمکمزین ، بکرمی سنه ک بر قسم حیاتی تجریات و تفحصانه حصر ایتمش ووقوعات تاریخ علمی ، فن روح شناسی قواعد و اصولی سایه سنده تفسیر

و ایضا غیرت ایشدر . بوسی متمادی نمره سی اوله رق کوستاو لوبون ، عالم عرفانه یکی اثر لر هدیه ایتمکه ، واصل نخبه مقاصدی اولان تاریخ علمی ، کندی فکر نجه آکلامغه موفق اولیور . تبعات عمیقهنک ایلك قسمی ، کوستاو لوبونک « تکامل خلاق و این روحیه سی » نام کتابنده او قویورز . بو اثری ایلروده تانخیص ایده جکرز . شمیدیلک بر قاج جمله ایله مؤلفک سلسله تفحصاتی عرض ایده لم : مشار الیه بو اثرده ، تاریخی عرفلرک ، یعنی تاریخک بر اثر تصادف اوله رق تشکیل ایندیکی کتله لرک ، عاقبت ، کندی اوصاف و علائم تشریحی لری قدر ثابت و لایتغیر بر چوق سجایای روحیه صاحب اولدق لری اثبات ایندکن سوکره ، خلاقک نه صورتله تأسیسات مختلفه لری ، لسان و صنایعی استحالته اوغرا تدق لری و محیطک تحولات آتیه تأثیراتیه ، اشخاص فردیه نک نصل بسبتون یکدیگرندن فک ارتباط ایندک لری ایضاح و تفسیر ایدیور .

تدقیقاتی بوراده قدر کتیردکن سوکره ، کوستاو لوبون ، خلاقدن متشکل ثابت کتله ردن بشقه برده « عوام » تسمیه اولتان و غیر ثابت و مستعد تحول بولتان کتله لرک موجودیت و ماهیت لری تبعه باشلا بور . انضمام قوتلری ایله وقایع عظیمه تاریخیه نک حدوشه سبب اولان بوقسم کتله لرک ، متشکل بولندق لری فردیتلر ککندن بسبتون فرقلی بر طاقم سجایایه مالک اولدق لری قانع اولان مدقق حکیم ، بو سجایانک نه دن عبارت ونه کبی استحالته و تکاملاته تابع اولدق لری مسائلی حله کیری شور و تبعات موشکافانه سندن « روحیات عوام » نام اثر مهمی وجوده کتیریور . بو نتایج ، حقایق تاریخیه متحر یسنه پاک بیوک خدمت لر ایشدر . چونکه بو سایه ده انظار تفحصنه او وقته قدر چارچیمان بعض مؤثراتی ، اندن سوکره ادراک و تفرسه باشلا بور .

تاریخک ذی قدرت عواملندن بری اولان معتقدات مسئله مصله سی قارشوسنده ، حکیم روح شناس ، کندی کندینه بر چوق سؤال ایراد ایدیور . بو معتقدات نصل وجود بولیور ؟ عجا بونجه زماندن بری تدوین ایدیه کلیدی وجهله بونلر عقلی وارادیمیدر ؟ یوقسه بالعکس عقل واراده ایله ارتباط و علاقہ سی بسبتون مفقودیمیدر ؟ بو معادلانی ده « افکار و معتقدات » نام کتابنده حل ایتمکه موفق اولیور . استادک بو اثری ، بر چوق دساتیر و اساساتی میدان بدهته وضع ایتمک صورتیه ، فن روح شناسی به بیوک بر انقلاب و تکامل ساحه سی حاضر لاما شدر . چونکه او زمانه قدر

بسیقو لوزی نقطه نظرندن معتقدات تمامیه عقلی و ایرادی تلقی ایدلایکدن بونلرک لدنیاتی غیر قابل ایضاح ایدی . کوستا و لوبون ، بر طاقم استدالات منطقیه ایله ارباب عرفانک پیش نظر امعانه عرض ایتدیکی نظریات سایه سنده ، وقایع و حادثات تاریخیه بی یکی بر خرده بین ایله تدقیق ایتمک لازم کلدیکنه قناعت کتیرمش و بالذات اثر عرفانی اولان دساتیر و اساسات روح شناسی بی ، بالاده عرض ایتدیکمز وجهله ، ایلمک دفعه اوله رق تاریخ تدقیقاتنه تطبیق ایتمشدر . ماهر بر کیمیا کر ، همان بر قطعیت ریاضیه ایله اکثریا بر تجربه فیه ده نصل موفقیتدن امین ایسه ، کوستا و لوبون دخی عینی اطمشان ایله ، کندی نظریات و دساتیرینی تطبیق ایدرک و فرانسه انقلابی و روحیات انقلابات و عنوانی شاه اثرینی یازمش و تاریخ شناسانه بستیون یکی بر اصول تدقیق کوستر مشدر .

دعوی و کیلی کریدی

امیر ساقی

اسکی عثمانلی معارفی

کوپریلیلر زماننده

اندرون هایون و ترقیاتی

عثمانلی معارفی اسکی عثمانلیلرده ایکی منبعدن انتشار ایدیوردی : مدرسه ، اندرون هایون . علماضنی مدرسه دن یتشدیکی کبی رجال دولت و صنوف قلمیه ده اک زیاده اندرون هایون مکتبندن یتشیردی . بوسیدن تاریخمزده وبالخاصه عثمانلی حیات سیاسی و اجتماعیه سنده اندرون هایونک ایفا ایلدیکی وظیفه غایت مهمدر . اندرون هایونه دائر یازلمش اثرلر پک نادردر . اک چوق معلومات عطانک اندرون تاریخنده در . فقط بو معلومات ده انجق بر قاج دوره عاندر . اندرون هایونک تاریخ تکملاتی ، مختلف دورلرده کی ترقیاتی تدقیق ایچون هر دوری آیری آیری تبیح ایتمک اقتضا ایدر .

کوپریلیلر دورنده اندرون هایونک احواله دائر مهم بر وثیقه واردر : اندرون خلیفه لرندن محمد خلیفه نک (تاریخ علمانی) سی . محمد خلیفه بولوندیغی عصرده اندرون احواله ، طرز تدریساته ، اندرونده اوزمانلر یتیشن ارباب هنر و معرفته دائر تاریخنده

اولدجه معلومات ویریور . محمد خلیفه نك ویردیکی معلوماته نظراً او زمانلر اندرون اوطه لرینك اشرف واعلاسی ، خرقة سعادتك بولوندینی خانه خاصه ایدی . بوراده قرق قدر زلفكشان پادشاهك خدمتده بولونورلر ، خرقة سعادته پادشاه ایچون دعا ایدرلردی . ایچلرنده درت آغا واردزكه ، اونلره عرض آغاسی ، اون ایکی آغایده بجاقلو اسکی دیرلردی . خانه خاصه ، برنجی اوجاقدی . بوندن باشقه آتی اوجاق دهاوردی که : برنجیسی خانه خزینه ، ایکنجیسی خانه کیلار ، اوچنجیسی خانه سفرلی ، دردنجیسی خانه بازان ، بشنجیسی خانه کیر ، آلتنجیسی خانه صغیر ایدی . برنجیده خزینه خدمتی ایچون زلفكشان ، ایکنجیده مشروبات و ما کولاهه مأمور اولانلر ، اوچنجیده چاشور خدمتی کورنلر ، دردنجیده طغان خدمتی کورن قرق کیشی ، آلتنجی ویدنجیده شا کردان بولونوردی . ایلك بش اوطه خلقی قفتان کیدکاری ایچون بونلره قفتانلور دینیردی . اصل مکتب خانه کیر خانه صغیر ایدی . شا کردانك بو اوطه لرده نه صورتله یتشدیرلدیکنه دائر محمد خلیفه آیدمه کی معلوماتی ویریور :

« بو ایکی اوطه نك پادشاهه متعلق خدمتلی یوقدر ، اوقوبوب و یازمقدن غیری . بونلره دوله لی دیرلر ، دوله کیدکاریچون بالاده ذکر اولنان هریر اوطه لی نه خدمته تعیین اولندی لر ایسه آداب و ارکان ایله خدمتلی ادا ایله کارندنصرکه هریری مکان معینده دقیقه فوت ایتموب کمی حسن خط یازار و کمی قرآن کریمك و فرقان عظیمك حفظ و تجویدینه سعی ایدر و کمی علوم شرعیه نك تعلم و تعلیمنه سعی و اقدام و تحصیل کلمات ایدر . عادت قدعلری بودرکه یاز وقتش اششام نمازندن یازم بلکه کاهیجه بر ساعت مقدمه هرکس آبدست آلوب ویرلرنده اوتوروب تا اذان مغربه وارنجه قرآن تلاوت ایدرلر و مغرب نمازی ادا نصرکه یتسویه قریب قرآن تلاوت اعدن فارغ اولوب تجدد وضوء ایدوب هرکس کیر ویرنده آداب و ارکان ایله اوتوروب یتسو اذانه منتظر اولورلر و اذان اوقندغی کی ایکیشر ایکیشر چقت اولوب آداب اوزره خنکار مسجدنه واروب هر اوطه لی ترتیب اوزره مکان مخصوصلرنده جماعت ایله نمازی ادا ائدکنصرکه جمله سی امام ایله ایاهه قالموب سعادتلو پادشاهه دعا و ثنا ایدرلر . بعده هرکس اوطه سنه واروب ایاق اوزره طوروب پادشاه سلامتلی ایچون و یکیش پادشاهلر روحیچون اوج اخلاص ایله برفاتحه تلاوت بعده یانورلر و کیرو وقت سحرده طلوع فجردن مقدم هرکس یرندن قالموب و عادت اوزره کینوب و آبدست آلوب کیرو هریری مکان معینلرنده اوتوروب وقت صلواته وارنجه قرآن تلاوت ایدرلر و صباح نمازنده نصرکه کونش طلوع ایدنجه هرکس خلیفه سی ارکنه واروب قرآندن درس آلورلر و بو اوقاتده بعض اخوان کونا کون مقاملر ایله قرآن تلاوت ایدرلر که ایشیدن جانلره نو حیات ویریر . هان بولیکه اه تعالی - ضررتلری بو سرای سلطانیده اوقنان قرآن عظیم حرمتته بو سرایلری معمور و آباد و سعادتلو پادشاهلر سلطان محمد خان حضرتلینی طول عمر ایله دلشاد ایله بو ذکر اولنان اوقاندن ماعدا خدمت سلطان اولدجه یازو ایله علوم شتایه سعی ایدوب

اهتمام ایدر لر . بو منوال اوزره ییل باشنه وارنجه حرکت ایدر لر . لکن ایکی بایرامده اذن پادشاه ایله ایکی بایرام کیجه سی تا صباح صادق وارنجه درلو درلو اوینلر ایجاد ایدوب بعده هرکس قدرتی مقدارنجه کمی دیبا و کمی اطلاس و کمی سرتک و کمی شیب قفتانلر کیوب و بوگه کوره انجه و لطیف جامه شویلر و قماش و زر دوز تاقیه لر و قوش قلم و قماش درلکیر کیوب و انواع لطیف بخور و عنبر ایله بخور انوب ایرته سی سعادتلو پادشاهمز بیرام نمازینی ادا اندکدنصکره سعادتله خاص اوپه اوکنندن تحت شریفه نربمان وار جلوس اندکده اولا خزینهللی اولان زلف کشاندن قرق دانه آدم یولیه آلتون اسکف کیوب و باقیلری زردوز تاقیه لر کیوب سعادتلو پادشاهمز کدامن شیرفلزینی بوس ایدر لر . بعده کلارلی و سفرلی بو منوال اوزره واروب دامن شیرفلزینی بوس اندکدنصکره هرکس اوپه سته کلادکده بربریله مصافحه ایدوب دوت کون دوت کیجه شنلکلر ایدر لر . بعده یسه کالاول او قویوب یازمغه و ارکان ایله حرکت آتمک شروع ایدر لر ، تا هر بری برطریقله مرادلرین آلهجه . خزینهللی و کلارلی خاص اوپه ده کیدنلر محلول اولدقجه هر بر اوپه دن نوتجه و یول ایله خاص اوپه نه کیدر لر . چقمه نك ادنی مدتی یدی سته و اعلا مدتی سکز سته در . حاصل کلام روی زمین ده سلف سلاطین دن آل عثمان دن بو آیین و بو ترتیب کسه به میسر اولمش دکدر . هان جناب بار خدادن رجامن بودر که بو آیین و ارکانی روز کارک خطیرندن و اعدانک بد نظرندن امین ایله . فی زمانسا سعادتلو پادشاهمز ک قاره فران اولان غلمان ایله محلو دوت سرای بهشت آراسی واردر که هربری کویا که دین محمدیه نك و دولت عثمانیه نك رکن اعظم و جهانک قطبی در . شول طریقله که سابقا ذکر ائدوکمز ترتیب اوزره دوت سرایده دوت بییک کلام الله مقداری کیجه و کوندوز دولت پادشاهیده آپلوب قرآن تلاوت اولوب و در عقب هربری دولت عثمانیه نك بقاسی ایچرن و سعادتلو پادشاهمز ک دنیوی و اخروی مراداتی ایچون دعا و ثنا ایدر لر .

محمد خلیفه سربیک اداب و ارکانی شو صورتله تعریف ایتدکن صوکر ا سرایده یتیشن ارباب هنری تعداد ایدیور . مؤرخک و یردبکی معلوماته نظراً اودورده اندرون هایونک الکزیده ادباسی (شفاه المؤمنین) مؤلفی خاص اوپه لی علی آغا، قصیده طنطیرانی مترجمی محمد خلیفه ، سفرلی اوپه سنده (ایهاالولد) مترجمی توقاتی علی خلیفه ، (سند عطار) شارحی شاعر عبدالرحمن چلبی ، (سبعیات) مترجمی قپو آغاسی امامی مصلی خلیفه ، خط تعلیقده ممتاز رجب خلیفه ، فقه و حدیثده ماهر عبدالستار بکر خلیفه ، قرآن کریم تلاوتنده ممتاز مصلی خلیفه، عبده خلیفه، حافظ محمود ، حسن خط ازبایندن کابدار عبده آغا ، مؤذن باشی کورچی مصطفی آغا ، و نیوق محمد آغا ، جامه شوی باشی مصطفی آغا ، محمد چلبی ، چورباچی زاده محمد چلبی، احمد خلیفه ، داود خلیفه، حافظ محمد خلیفه ، تورک علی ، قاضی کویلی مؤذن محمد چلبی، سرای کاتبی محمد افندی، حافظ عمر خلیفه ، کوچوک محمد چلبی ، حافظ محمد بکزاده ایدی . بو ذوات شیخ اصولنده غایت قیمتدار کلام قدیم یازارلردی . اندرون هایونده قرآن کریم تلاوتسنده ماهر ،

خوش‌الخان اون درت حافظ واردی . مؤرخ ، محمد رابع زماننده اندرون هایون ارباب هنرینک سلیمان قانونی دورنده کندن فضله اولدیفنی ادعا ایدیور . محمد خلیفه نك ، زمانه عابد اولمق اوزره ، ویردیکی شو معلومات ، تاریخ عطایه برتحقیفه دها علاوه ایده بیلیر .

بویوک آناه ، ۶ تشرین ثانی ۱۳۳۲ احمد رفیع

ادبیات ملیه مسئله سی

صوک سنه لرده موجودیت ملیه مزك ادرا کندن دوغان بر چوق جانلی تمایللر وفکرلر آراسنده « ادبیات ملی اولمایدیر » تلقیسه ده طبیعتیله دوغدی .

هریکی بیقان مسلك وفکر کبی بونکده اطرافنده طبیعی مباحثلر ، مناقشلر آچیلدی . اولجه ده ، مثلا اون آلتی ، یکریمی سنه اول ، طرز قدیم طرفدارلرله ، ادبیات جدید طرفدارلری آراسنده اوزون مناظره لر اولمادی . فقط بوسفر کیلرک ماهیتی بوسبرتون باشقه در .

اونلرک زماننده بر طرف « دده لرک بولی دکیشد بر میلم ، عرب و عجم ادبیاتی مشق اتخاذ ایتکده دوام ایدهلم » دییورلر ، دیکرلری ده : « کمال آنجق غرب ادبیاتنده در . . اونی آدم ، آدم تعقیب ایتکدن باشقه قورتولوش بولی بوق » دییه مقابله ایدیورلر و بویله جه ایکی طرفک نقطه نظری آراسنده صریح ، تألیف قبول ایتز بر فرق بولونوردی . حالبوکه بز بوسفر اساسده بر فرق کورمیورز . . هر ایکی طرفده ، ادبیاتده ملیت طرفدارلی . یالکز برقم هر نه دنسه آجیق کوزلیک ایتدی ، کله بی براز زیاده جه کندینه مال ایتدی .

اوت ، ادبیات ملی اولماین دین یوق . . یالکز « ملیت » کله سنده ، ادبیاتده اصل « ملیت » نه اولمق لازم کله چکی نقطه سنده ، اوزلاشامیورلر . . ذاتاً « ملیت » کبی « ملی ادبیات » کبی یک مجرد و عمومی کله لر ، بر چوق تالی فکرلرک محفظه سیدر . بویله کله لرلی نوللانهرق قونوشانلر ، چوق کره عین شیلردن بحث ایدیورلر و همنه قایلیرلر . . حالبوکه متکلمک بوتون کوردکلرینک ، دوشونکلرینک ، اوقودقلرینک ، خلاصه بوتون ماضینک ، اوپک شخصی مدخراتی ختی بر جریان ایله دماغندن کچیره رک تحسسه ، تحیلنه ، محاکمه سنه او آنده کی روش و خصوصیتی ویرن کله ، قارشینسنده کنده بوسبتون باشقه برسلسله افکار و تمایلات او یاندیرر . چونله عینی کله ملک احتواسی مخاطب ایچون بوسبتون باشقه مکتسبات و معلومانک ، باشقه بریاشایدیک و آکلایدیک مولودی در قارشیلشدیردقلری بوسبتون باشقه عالمک آنیکلرینک بر اولماسندن احتوالرینکده بر اولماسنه حکم ایده رک ، بوقدر ساده نقطه لر اوزرنده آکلشاممه لرینه شاشارلر . حالبوکه آکلشامق مشکلاتی ساده بونده ده دکل . . چونکه هر ایکی طرف سوکنه قدر اعتدال و سکون ایله ، ایچنه حقیقت اندیشه سندن غیری بر عامل کیرمه مش بر غیرت وینله چالیشه ، عملی بر فائده تأمین ایده جک قدر اولدون آکلشامه بیلیرلر . . بویله مناقشه لرک بر قانون قوتیله حکمران بر صفتی واردر . مباحثه باشلادینی کبی موضوع و مقصدی اونوتولور . هر چه باد آباد قارشینسنده کبی صوصدیرمقی آرزوسندن باشقه برشی قاللاز . وسطدن ، حداعتدالین تقدیر آیرلایهلم دیسه کز ، یایاماز سیکز . . بر بعددن آیرلایان انصافیز بر معارض ، سزی اوتنه کی بعده کوندرر . ذاتا سکز اون کبی بر اولوب « ایکی کره ایکی درت ایدر » دییه آدمک فولاغنده باغیروب چاغیرمقده دوام

اینه « خایر ! بش ایدر ، سکز ایدر ، بیک ایدر . فقط درت ایده من ! » دینه فریاد ایتمه جک سیکر چوق آردر .

سانیرم که ، بوتون مناظره لرده کی بوموفقیتمیزاک عاملری ، صوکه ادبیات بخترینک ایتمه ده بر آرز قاریشدی ؛ و بر زمان دها دوام ایتمه سته سبب اوله جق ...

بو مقاله ده ایکی مسلک اربابنک آیرلدقلری نقطه لری بر آز کلیشی کوزل قارشیلشدره رق ، حقیقتاً ادبیاتده « ملت » اساسیله تألیفی غیر قابل نقطه لر وارمیدر ؟ بوتولری آرامغه چایشه جغز .. ایکی مسلک اربابنک آیرلدقلری ایلك نقطه وزن و لسان مسئله سیدر .

هجا وزنی بر زماندنبری رواج و اقبالده اولوق اعتباریله « عروض » وزننه غلبه ایده جک کپی کورونیور . مع مافیله رغبت عمومیله هیچ بر زمان پک او قدر شایان اعتماد بر مصداق اولاماز . خلق قبه لره بکزر : مناسب بر نقطه دن یوکه شمش تک برسی درین عکس لرله تکرار ایدر . البسه لر کپی فکر لرده بر اقلیت طرفندن وضع ایدلش و یاشامه لری ایچون هیچ بر ضرورت بولونمایان مودالری واردر .

اوت ، رغبت عمومیله دائماً اورته یه چیقان شینک حقیقی بر احتیاج ایله بکلندیکنه دلالت ایده من . هر حالده هجا وزننده کی یاشامق قوتنک درجه سی دها باشقه واسطه لره مراجعتله تعیینه چاشمق مجبور تی واردر . هجایی مدافعه ایدنلرک پک قوتلی بردلیلی وار که شویله تلخیص ایده بیلیرز : « یورکر عروض وزنیه شرسویله مه دن اول هجا وزنیه سویلدیلر .. بناءً علیه جائز که بو وزن ، دها قدیم اولوق اعتباریله ، لسانک اصل بنیه و طبیعتدن چیقمه ، هیچ دکله اوکا دها یقین بر شی « اولسون » . دوغری . فقط یته قطعی بر حکم و بر مکه کافی دکل .. بر کره بر شینک طبیعت و ماهیتی نه در ؟ نقطه نظری اثبات ایچون دکل ، فقط بوراده او زون او زادی به شرح ایتمک امکانسزلغندن

دولایی ساده جه ایضاح ایچون ر مثال مراجعت ایده جکم :

بو کون نیم بر چوق تمایلر ، اعتبارلر ، فکرلر الخ .. دن مرکب معین بر حالم وار .. بو حالی دوغندن کوندنبری معروض قالدیم تأثیرلرک هیئت عمومیله سی تعیین ایندی . فقط دوغندیم زمانده بر طاقم قوه ده استعدادلرم ، بر طبیعت ، خلاصه بر حالم واردی که بوتی ده اجدادیم حیاتی تعیین ایدیوردی .. شیمدی بو کونکی موجودیمی ، حالی تعیین ایدن عامللر آره سنده اصل بنلکمی ، اصل طبیعتی بولوق ایچون فردی ونسی حیاطمه ، نه قدر کریمه سم ، بو او زون زنجیرلرک هانکی نقطه سنده توقف ایتمه ، کندیمی بر طبیعت ، بر جوهر قارشیننده دکل ، یته مرکب بر حال ، بر شبکه اعراض قارشیننده کوره جکم .

بوغیر معین بر ماضیه دوغری صره لهن مختلف حاللردن برینک اوگنده دوووب : « بواصل نیم مبدأ و طبیعتدر .. بوندن سوکره کی بوتون اعراض بو اساس اطرافنده چیچکله نه لیدر . » دیمکه حکم اولاجمی ؟ .. ظن ایتم .. علی العاده بر حالت روحیه تک سببی تعیین ایده معین علیل ادراک زله بو هیچ دوغرو اولماز . « هجا » وزنی لسانزک دها اوزاق بر ماضیننده کی وزنی ، عروض وزنی دها یقین بر ماضیننده کی وزنیدر . ساده بونک ایچون غلبه تک هجایه عائد قاله جفی ادعا ایتمک ، یوقاریده کی مثالم مناسبتیله بکا : « سنک شو صوکه سنه کی حالک اصل طبیعتکه اوغایور ، اون بش یاشنده کی تمایلرک ابتدا که دها یاقین .. بنابرین اونلره رجوع ایت ! » دیمکه بکزه منیمی ؟ حتی سانیرم که « قدم » بوقطه ده بالعکس علیله بر دلیل اوله رق قوللانیلابیلیر . چونکه یاقین ماضیمک و بر دیک اعتبارلر ، تمایلر بر آرز نیم استقبالک بولنده چیزنیور ، دیمکدر .. پاسکی حالی

دکشدیره جک ، بوکونکی بشلکی و بره جک قدر قوتی اولان عاملر ، بی ضروری اوله رق معین بر طریق تعقیبه سوق ایده جک و بوویلی فکر واراده مک دلائیله دکل ، دورمه دن ، کیزی کیزی چالیشان عاملرک سوقله دکشدیره بیله جکم . عروض ادبیاتی جبراً ایچمه زه کیرمش ، کندینه حرمت ایستیرمش بر یابانچی اوله رق قبول ایده رم . فقط بش آلتی عصر اق سلطنتنده ، لسانک یاتاغنده ، نم قولانغده بر تبدل یایدیغی ده البت انکار ایده رم .

عروض کله لرک ، حرفلرک مسامه لرینه نفوذ ایده رک ، اولرلی خفیف ، آغیر ، اوچوسی یاخوگ سوروکلتن ، چرینسان ، نفس آلان ذی حیات حرکتلرله جانلاندیره رق ، قلبه زک ضربانلریله اولنرک رونوی آره سنده بر آهنگ قورراق بر نوع موسیقی وجوده کتیردی .

حتی صانیورم که ، عروض ، تکلم لسانغده بیله یاشیور . اوزل تورکجه بی اک کوزل سوبله یئزل ، اولک ، کله لرک ، جله لرک نسجه قویدنی کیزی موسیقی بیله به رک تعقیب ایدیورلر ! کیم تأمین ایدرکه بواجبی کله سهیدی ، لسان هیجانزک ، ندرلرک واستفهاملرک ، او وجودی انجق یوقنی حالنده تعیین ایده بیلن آهنگ مونس ضایع اولمایه جق ؛ کله لر بر ساعتک دقیقه لر کی دوز بر اطراد ایله بر برینی قوغالامایا جقمیدی ؟

أوت ، شمیدیکی حالده عروضده بولدبعز آهنگی «حجا» و زنیله یازلمش شعرلرده بولامادیغمری اعتراف ایدرز . معافیله بوهر شیئدن اول برالفت واعتیاد مسئله سیدر . ویک ممکن که اوئنده استادلر یتیشین و وجودندن شبهه ایده میه جکمز بر آهنگ موسیقی طوغه دن .

«حجا» نك موقفیتنه یاردیم ایده جک ده ا باشقه اسبابده وار . مثلاً : بر درلو عروضک چرچیوه سنه صغمايان ، یاخود صیغدرمق ایچون شوراسی ، بوراسنی سقطلامق ایجاب ایدن بر جوق کله لر موجوددر . کذلک یاره ق حسانی ایله شعر یازمق عروض ایله یزومه نسبت جوق قولایدر . واقعا قولایق صنعت کی کیفیتک یاننده کیته هیچ موقع ویرمه یین برزمینده پک او قدر قوتله موضوع بحث اولاماز سه ده ، هر حالده بر سیدر .

سوکره کال اهمیتله نظر دفته آلتی ایجاب ایدن بر نقطه بی ده اشارت ائمه دن کچه میه جکزر . عروضک اک اوزلاشماز طرفدارلری بیله اسک ططنه لی ، طمطراقی وزنلره آرتق تحمل ایده میورلر . ذاتاً صوکره یاریم عصرک شعرلری تاریخ صیره سیله ترتیبه قویارسه ق وزنک کیتدیجه خفیفشد بکی ، اماله لرک ، زحافلرک و ده ا بر جوق قلدلرک ندرجماً آز اولدیغی کورورز . یالکز بوندن ده مطلقا قولالر آرتق «حجا» و زنی ایستور ، اولک ایچون یارماق حسابنه رغبت کوندن کونه آرتیور ، یولنده بر نیجه ییقار یورمکده دوعری اولماز .

ملی وزنده مصراعلرک مساوی مقدارده مجالردن دوغان آهنگنه مقابل ، یا یالکز بر حرف متحرکدن ویا بر حرف متحرک ایله بر حرف ساکندن مرکب مجالرک معین بر نظام داخلنده تعاقبتدن دوغان عروضک آهنگنده بر فضله قی واردرکه بوده انکار ایده ممز ؛ کذلک بونک طبیعت لسانه مغایر اولدیغی ده قوتله ادعا اولونه ماز . چونکه بوکونکی طبیعتده هر حالده آلتی یوز سنه لک ماضی قریبکده تأثیری اولدیغی محقق .. بناء علیه بلکه حجا موفق اولور . بلکه ده شیمدیکی پوروزسیر ، خفیف و آهنگدار آثاره مشابه یکی بر نظم ، عروضک دوشمش موفعی آوتلند بر بر . بونلره هر حالده

زمان جواب و بره جک . . .

۶ تشرین ثانی ۱۳۲۲

مدیر مسئول : جلال نوری

[مطبعه اورخانیه]

تاریخ استقبال

مسائل فکریه . — مسائل سیاسی و مسائل اجتماعی نامرئیه او
 یازیلان برسلسله آناردرکه وقایع خالیهدن چهره استقبالی کشف ایدر . طاهر
 طشره ایچون ۱۸ غروشددر .

جلال نوری بکک آثار سائر سندن بعضیسی :

بارہ غروش	بارہ غروش
۵۰۰ حوائج قانونیه من	۲۰۰ اتحاد و ترقی قونفر سنه مخطرہ
۵۰۰ علل اخلاقیہ من	۷۲۰ کندی نقطه نظر مدن حقوق دول
۲۲۰ پرویز	۵۰۰ قطب مصاحبه لری (مصور)
۲۰۰ اتحاد اسلام و آلمانیا	۱۵۰۰ تاریخ تدنیات عثمانیه و [مقدرات
۷۲۰ قادینلری من	تاریخ]

جلال نوری بکک « اتحاد اسلام » و « شمال خاطرہ لری » عنوانی ایکی اثر لری ده
 وارسه ده بونلرک موجودی کلیاً قالمشدر . بالاده کی کتابلرک مرکز فروختی باب عالی
 حاده سنده « یکی عثمانی » کتابخانه سی در . طشره لردن طلب و قوعنده فیاتلرینک یوزده
 یکر میسی نسبتنده پوسته اجرتی علاوه ایتمک اقتضا ایدر .

مصور تاریخ اسلام

و

مهد مدینت عربستان

صباح الحبر اسلامک انقلاق نمای سعادت اولدینی خطه مبارکه عربیه تک آثار مدنیه سنی و سیمای
 مدینت قدیمه اسلامیه تک بوتون مآثر و مناقبی تحریری و تصویری احتوا ایتمک اوزره مدفق محترم
 علی جواد بک طرفندن تحریر و جمعیت کتبخانه سنجه طبع و تمثیل ایدیلن بو غایت مهم و مکمل اثرک
 ایکنجی و صوک جلدی ده ختام بولمشدر . منسوب اولدینی دین مبینک مخلصات و آبدات مدنیه سنی
 بالتلخیص بر تاریخ مکمل و مصوری اوقومق اون کتبخانه سنده بولندیرمق ایستین هر مسلمان بو
 اثر دن بردانه ایدیلیدر . برنجی جلدی سکنز ایکنجی جلدی اون و مجلدی یکر می لشن غروشددر .
 مرجعی : جمعیت کتبخانه سی .

اعتذار : محرز عسکریمزك راحتسز لفته بناء هفته لقی تاریخ حرب بو نسخه یه درج
ایدیله مه مشدر .

تشکر : محترم [تورک یوردی] رفیقمزك ، بوهفته انتشار ایدن صوك نسخه سنده کی
بر فقره ایله مجموعه مزك انتشاری تبریک ایدیور ؛ بالمقابله عرض شکران ایله کندی
حقیقده عینی تمیاتی تکرار ایدرز .

[فینتن] تصحینی

بتون ملت و هیئت مزك افتخار ایتدیگی بوائز عال العال عن قریب تپه باشی تیا ترو سنده
وضع موقع تماشای ایدیه جکدر .

❖ رقص مرکا مرک ❖

اویونک یک جاذبه دار بر قسمی تشکیل ایدر .

❖ برهان الدین بک ❖

و هیئت تمثیلیه سی ، محاربه زماننده ، ادبیات عثمانیه یی اعلاء ، بر جوق مشکلات اقتحام
ایدرك بونک کبی تمثیلی کوچ ، تصحینی متعسر بر شاه اثری موقع تماشایه قومقله وایه دار
افتخار اولورلر .

اسلامیتک ماضی ، حال و استقبالی

نائل سعادت و واصل سلامت اولوق ایچون دینی ، اجتماعی ارکان و اساساته استناد ایدن بومهم
اثر ، اسلامیتک ماضی و حالده کچیردیکی صفحاتی ، انقلابرک تأثیرات و عواملنی ، جمعینزده حصولی مطلوب
اولان اجتماعی انقلابری ، بر جوق زمانلردنبری ملل اسلامیه نك دوچار سقوط و انہزام اولماسی اسبابنی
و استقبالده اسلامیتک نه صورتله انکشاف ایدیه یله جکی و ترقی و تعالی چاره لرینی احتوا ایدیور ؛ بیش
غروش فیأمله : جمعیت کتبخانه سنده ساتیلده قددر .

اعتقادات و اعتیادات اسلامیه

نافعه ناظر اسبقی خلوصی بک افندیك بو اثر قیمتداری حقایق دین مبینہ واقف اولنی آرزو
ایدن بتون اسلاملر ایچون شایان مطالعه بر اثر مهمدر ؛ موجودی آرا مشدر ، فیثاتی ایکی غروش ؛ محل
توزیبی : جمعیت کتبخانه سیدر .